

Van de Jaarbeurs tot den Herdenbergher

(een historische kroegentocht door Hardenberg #1)

E. Wolbink

Prentbriefkaart van het Oosteinde anno 1916. Geheel rechts op het braakliggend terrein verrees in 1918 café de Jaarbeurs. Origineel bij: J. Hofsteede-Kremer, Hardenberg.

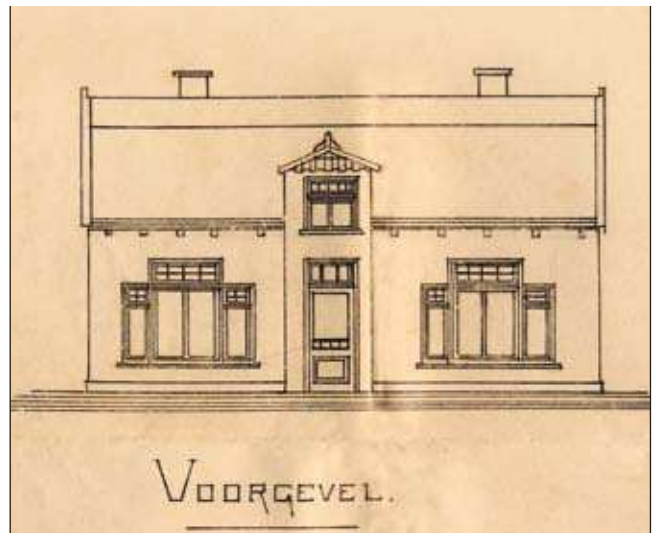
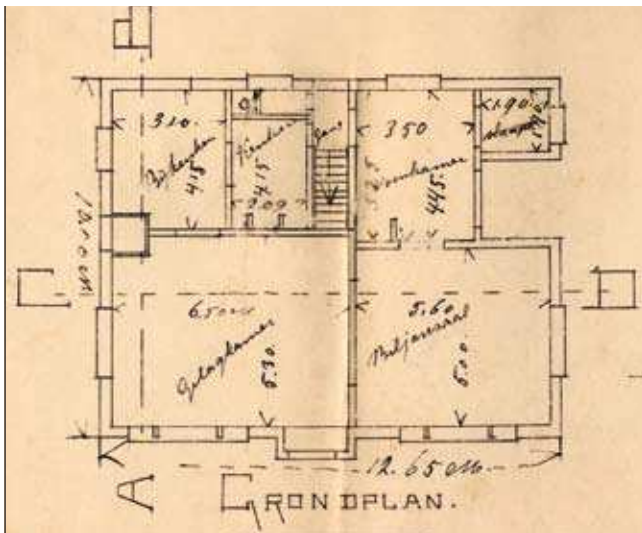

Café de Jaarbeurs (1918-1935)

Ruim negentig jaar geleden werd een stuk grasland aan het Oosteinde verkocht door Hendrik ten Broeke uit Stad Hardenberg. De nieuwe eigenaar van het perceel was Hendrik Zweers Janszoon, alias *Henduk van Jan Rond*. Hendrik was in 1888 geboren als achtste kind van koopman Jan Zweers en Truida Klingenberg. Vader Zweers was in later jaren raadslid en wethouder. Hendrik groeide op in een gezin van negen kinderen. Hij trouwde eind 1911 in Holten met de acht jaar oudere Maria Johanna Kolling uit het Gelderse Laren. Het echtpaar vestigde zich in Stad Hardenberg, waar een half jaar later hun eerste kind geboren werd. Ze noemden hem Jan, naar opa Zweers. Het jaar daarop, op 16 mei 1913, werd in het Salland's Volksblad door de Beiersche Bierbrouwerij 'De Amstel' in Amsterdam bekend gemaakt dat zij de verkoop van haar bieren voor Hardenberg en omstreken had gegund aan Hendrik Zweers Janszoon, wonend

aan het Oosteinde in Hardenberg. Dat gold zowel voor fusten bier als gebotteld bier op flessen.

Nog geen maand later verhuisde het gezin Zweers naar Heemse, waar Hendrik ook nog een mineraalwaterfabriekje begon. Hij stond in die tijd in de bevolkingsregisters vermeld als bierbottelaar, bierhandelaar en mineraalwaterfabrikant. Blijkbaar wilde hij graag terug naar de stad, want begin 1918 kon hij, zoals gezegd, van Ten Broeke het bewuste stuk grasland kopen nabij het oude kerkhof. Op dat perceel liet Hendrik een café met woonhuis bouwen. Het minimalistisch bestek is bewaard gebleven in het Gemeentearchief. Daaruit blijkt dat de volgende vertrekken moesten worden gerealiseerd: een gelagkamer van 6,5 bij 5,3 meter, een biljartzaal van 5,6 bij 5 meter, een woonkamer van 4,45 bij 3,5 meter, een keuken van 4,15 bij 3,5 meter, een bijkeuken van 3,25 bij 2,09 meter, een kantoor van 1,9 bij 1,85 meter en op de bovenverdieping een slaapkamer van 4,2 bij 4 meter.

Details van de in het archief van Stad Hardenberg bewaard gebleven bouwtekening, anno 1918.

Prentbriefkaart van het café de Jaarbeurs. Kastelein Hendrik Zweers staat helemaal rechts met naast hem zijn vrouw die zoon Jopie op haar arm draagt, ca. 1920.

Na ongeveer een half jaar bouwen, in een periode waarin de Eerste Wereldoorlog nog volop woede en materialen in Nederland moeilijk verkrijgbaar waren, kon het café van de familie Zweers op zaterdag 5 oktober 1918 toch feestelijk geopend worden. De plaatselijke krant meldde dat de bekende karakterhumorist Johannes Heunders uit Groningen de opening zou opluisteren en iedereen was welkom om deze horeca-aanwinst te bewonderen. Bij die opening kreeg het café de naam *de Jaarbeurs*. Het jaar daarvoor was in Utrecht de allereerste grote jaarbeurs gehouden in de voormalige Fruithal en Korenbeurs op het Vredenburg. De tweede jaarbeurs was gehouden op 2 maart 1918, kort voordat Hendrik Zweers besloot een café te laten bouwen. De massale toestroom van publiek in Utrecht heeft hem er waarschijnlijk toe bewogen om zijn nieuwe café dezelfde naam te geven, hopen op een groot publiek...

Al in januari en februari 1919, de grote oorlog was eindelijk ten einde, werden er vergaderingen gehouden van onder andere de gedemobiliseerden en niet-gedemobiliseerden om te komen tot het oprichten van een afdeling van de Bond van Nederlandse dienstplichtigen. Het jaar daarop kreeg Zweers 'last' van het gemeentebestuur. Het wilde hem aanvankelijk geen vergunning verstrekken voor de verkoop van sterke drank in het klein. Het bestuur was van mening dat het maximum in de gemeente al was bereikt en de bestaande cafés hadden daar het eerst recht op. Toch gelukte het Zweers, dankzij het sluiten van een ander café, om de vergunning te verkrijgen. Het gezin Zweers werd op 4 april 1922 uitgebreid door de geboorte van Johannes Albertus.

Dan verschijnt opeens op 6 juni 1924 een advertentie in het Salland's Volksblad waarin notaris Zwamborn uit Heemse aankondigt dat hij van plan is om vier dagen later het enkele jaren eerder nieuw gebouwde café de Jaarbeurs van Hendrik Zweers in veiling te brengen. De advertentie meldde dat het ging om een pand dat zeer geschikt was voor hotel en gunstig gelegen aan de Voorstraat in Stad Hardenberg. In het pand bevond zich een bierbottelarij en een mineraalwaterfabriek met diverse machines. Blijkbaar is de verkoop niet doorgegaan of was er geen animo, want Zweers bleef eigenaar van de Jaarbeurs en zette er zijn werkzaamheden voort.

Begin 1929 kreeg Hendrik toestemming om het bestaande café te verbouwen en te vergroten. Aannemer E. Kampman uit Heemse mocht de verbouwing uitvoeren, waardoor aan de achterzijde van de grote zaal een toneelruimte van vijf bij zeven meter kon worden aangebouwd. Vanaf dat moment konden er toneelvoorstellingen en andere optredens gehouden worden. Weer een jaar later, op 5 mei 1930 vroeg Zweers vergunning voor het bouwen van een *waranda*. De veranda was ontworpen door de plaatselijke architect en gemeenteopzichter J. Breukelman. Het vergrootte het caféoppervlak met vijftientig vierkante meter.

Dat de Jaarbeurs destijds tot de grotere cafés van Hardenberg behoorde, blijkt uit een opgave over 1932. Daarin werd een overzicht gegeven van de hoeveelheid liters gedistilleerd die door de caféhouders in Stad Hardenberg geschonken waren. Willem Baving verkocht 28,90 liter; Rudolf Emanuel de Bruin 111,16 liter; Sjoerd Leering 1470,49 liter, Arendje Frijling-Knol 585,91 liter en Hendrik Zweers 626,76 liter. Café de Jaarbeurs was dus populair en nam na het grote café Leering een goede tweede plaats in. In die tijd brak wereldwijd de grote depressie uit, een economische crisis die zijn weerga niet kende. Ook Nederland werd er hard door getroffen en Hendrik Zweers kon het financieel niet langer bolwerken. De uitgaven overstegen de inkomsten en daarom moest hij op 1 maart 1935 failliet worden verklaard. In de plaatselijke krant De

Op 30 juli 1935 maakte het bestuur van Stad Hardenberg bekend dat Geert ten Cate de vergunning voor de verkoop van sterke drank in het klein wilde overnemen. Origineel: Gemeentearchief Hardenberg.

Vechtstreek van 23 maart werd aangekondigd dat op de eerste april het café met schuur en erven en tuingrond zou worden verkocht. De onroerende goederen werden bij opbod geveild door notaris Schut. Daarbij werd Herman Zwijze, de grootgrondbezitter uit Gramsbergen die Huize Bouwlust bewoonde, de nieuwe eigenaar. Het gezin Zweers vertrok in augustus van dat jaar naar Oldenzaal.

Hotel-café-restaurant Ten Cate (1935-1965)

Herenboer Zwijze kreeg de Jaarbeurs in eigendom, maar liet al in De Vechtstreek van 25 mei 1935 een advertentie zetten waarin hij kenbaar maakte dat het pand voor de duur van één jaar gehuurd kon worden, met een optie van nog een jaar. Daarop meldde zich Geert ten Cate. Hij was chauffeur en monteur van beroep en woonde aan de Julianastraat in Hardenberg. Geert werkte tot die tijd bij zijn broer, de rijwielhandelaar en garagehouder Derk ten Cate. Deze had aan het Oosteinde een zaak waar hij onder andere automobielen van het merk Chevrolet verkocht en repareerde. Jongere broer Geert huurde vanaf 1 augustus 1935 de Jaarbeurs en nam de volledige vergunning van Zweers over. Ook ging hij er wonen, samen met zijn vrouw Theodora Johanna Helena ten Berg en de commensaal (kostganger) P.P. van Meggelen. De Jaarbeurs bestond in die tijd uit een oppervlak van 110 vierkante meter, en kon door middel van een uitneembaar tussenschot verdeeld worden in twee lokalen van respectievelijk 74 en 36 vierkante meter.

Prentbriefkaart van de Jaarbeurs, ca. 1930-1935. Aan de straatzijde de in 1930 gerealiseerde uitbouw (veranda). Origineel bij: J. Hofsteede-Kremer, Hardenberg.

In De Vechtstreek van 7 september 1935 meldde de redactie dat het welbekende café de Jaarbeurs op diezelfde zaterdag officieel en feestelijk zou worden heropend. Men schreef: *We hebben een kijkje genomen en konden constateren dat de ruime zalen er door de nieuw aangebrachte frisse kleuren zeer aantrekkelijk uitzien. Door gordijnen zijn gezellige zitjes aangebracht voor clubjes, die afzonderlijk willen zitten. De zalen worden gaarne beschikbaar gesteld voor vergaderingen. Goede consumptie wordt gegarandeerd. En zoo wenschen wij dan den nieuwen eigenaar gaarne succes!* De opening werd muzikaal aangekleed door het optreden van een jazzband. Het gezin Ten Cate bestond toen uit vader en moeder, zoon Ties en zoon Gerard.

Gerard kan zich nog goed herinneren hoe hij als zesjarige van de Julianastraat naar het Oosteinde verhuisde. Ook is hem bijgebleven dat in de keuken en bijkeuken nog pinnen uit de vloer staken waarop Zweers voorheen zijn machines van de bierbottelarij en mineraalwaterfabricage had staan. Het café was altijd al een echt *rood café*, een plek waar vooral de arbeidende klasse vaste gast was en waar *de stem des volks* gehoord werd. De 'elite', zoals de gegoede middenstand, ging gewoonlijk naar café Leering aan de Markt. Op 14 december 1935 verscheen in De Vechtstreek een advertentie waarin Geert ten Cate aankondigde dat hij van plan was een biljartclub op te richten. Belangstellenden konden zich melden in Café de Jaarbeurs.

Briefhoofd, anno 1936.

De veiligheid in Hardenberg werd er in die tijd volgens de lokale media niet beter op. In De Vechtstreek van 21 november 1936 werd bericht dat er weer was ingebroken en weer in dezelfde omgeving. In de nacht van woensdag op donderdag had de inbreker zich door een w.c.-raampje toegang weten te verschaffen tot het café de Jaarbeurs van de heer Ten Cate. Het radiotoestel was verdwenen. Het w.c.-raampje was te klein geweest om het toestel door naar buiten te brengen. Toch was het verdwenen, misschien wel gewoon door een deur die daarna van binnen weer was afgesloten? De marechaussee zou de diefstal onderzoeken.

De Amsterdamsche Bank n.v. hield op de maandagochtenden kantoor in het café de Jaarbeurs, ca. 1938.

Eens in de veertien dagen hield men een dansavond in Café Ten Cate. Het etablissement had dan veel gasten, maar daar waren bijna geen Hardenbergers bij. De danslessen werden gegeven door Dries Hertsenberg uit Slagharen. Vaak was een accordeonband aanwezig om livemuziek te spelen. Dit vermaak was snel afgelopen toen de Tweede Wereldoorlog uitbrak en de Duitsers al snel de verkoop van sterke drank aan banden legden. De Ten Cates mochten slechts kleine rantsoenen jenever en bier in voorraad hebben. Geld konden ze nauwelijks meer verdienen. Het café werd mede daardoor al snel een plaats waar zwarte handel werd gedreven. Duizenden distributiebonnen verwisselden er van eigenaar. Gerard ten Cate herinnert zich hoe boer Kamphuis van 't Holt door de Duitsers werd opgedragen om met paard en wagen naar Zwolle te rijden. Daar moest hij flessen wijn en grote

Advertentie in De Vechtstreek van 30 mei 1936.

hoeveelheden kaas ophalen en naar Hardenberg brengen. Die goederen werden opgeslagen in café Ten Cate, op het toneel. Met behulp van de cou-lissen 'organiseerde' men het merendeel van de goederen onder het toneel. Zo leverde het de familie Ten Cate meer op dan de Duitsers...

Wateroverlast in het Oosteinde, anno 1946. Café Ten Cate en andere gebouwen leden grote schade. Aan de gevel hing het reclamebord 'Châteauwijn Gebr. Boer'. Origineel: Gemeentearchief Hardenberg.

Al die tijd, sinds 1935, was het café eigendom van de familie Zijwe. Door vererving kwam het in 1945 in het bezit van de erfgenamen en het jaar daarop kwam het door boedelscheiding in handen van Manja Zijlstra en haar echtgenoot drs. Klaas Rienk Postma in De Bilt. Zij verkochten het café meteen voor achtduizend gulden aan Geert ten Cate. Nog datzelfde jaar overkwamen hen een kleine ramp. De rivier de Vecht trad in februari 1946 buiten haar oevers en het wassende water zette grote delen van Hardenberg en omgeving blank. Hardenbergse straten stonden onder water en kelders stroomden vol. De kranten meldden: *Groote uitgestrektheden om de stad op-den-Harden-bergh heen leken als vanouds één waterzee. [...] Dinsdagavond steeg het water nog steeds. Het was aan het Oosteinde om 10 uur nog een drukte van belang om allerlei voorwerpen in huis te halen, dammen op te werpen enz. Het water stond een voet hoog in sommige huizen. Anderen spijkerden planken voor de deur om het buiten te houden. [...]* Tijdens die noodlottige avond zat de toneelzaal van Café Ten Cate vol. Het publiek genoot van de toneelvoorstelling en toen iemand van buiten riep dat het water al naar binnenstroomde, geloofde men het eerst niet.

Toch bleek al snel dat het menens was. De kelders van het café liepen vol en het water bleef maar stijgen. Op het laatst stond er meer dan dertig centimeter water boven de vloer, met alle gevolgen van dien. Alle houten vloerdelen en betimmering moesten vervangen worden, een grote schadepost.

Het jaar erop, in de zomer van 1947, liet Ten Cate een grootschalige verbouwing doorvoeren. Het plan voor de verbouwing was gemaakt door tekenbureau L. Breukelman uit Hardenberg. Gerrit Zweers, alias *Sukela-Gaigie*, was in die tijd één van de plaatselijke grotere aannemers. Hij beschikte over voldoende materialen om de bouw te kunnen realiseren. Daarbij werd een grote tapkast (toog) gerealiseerd, werden twee dakkapellen geplaatst en een nieuwe schoorsteen gezet. De bovenverdieping werd intern verbouwd tot hotelkamers en daarbij werd ook een badkuip geplaatst. Moeder Ten Cate-ten Berge was vanaf het begin niet erg gecharmeerd van de naam de Jaarbeurs en gaf daarom bij de verbouwing opdracht om ook de fraaie voordeur met glas in lood, waarin de naam was aangebracht, te vervangen. Voortaan was het *Hotel Ten Cate* en daarmee werd in de media geadverteerd. Toch bleef het lange tijd in de volksmond de Jaarbeurs heten.

Het bedrijf werd gerund door het echtpaar Ten Cate. Hun oudste zoon Ties werkte als elektricien bij de familie Otterman en ook Gerard werd in dat vak opgeleid. Het was in die naoorlogse periode zeker geen vetpot. Dat deed Geert ten Cate besluiten om naar Emmen te verhuizen waar hij een nieuwe zaak begon. Hij was van mening dat in de Hardenbergse horeca geen droog brood meer te verdienen viel. De regio zat in het slop. Er was niet of nauwelijks werk en daardoor vertrokken de arbeiders noodgedwongen naar de textiel fabrieken in Twente en naar de Hoogovens in het westen. Het kwam geregeld voor dat op de maandagen tientallen touringcars vanaf de Markt naar andere oorden reden. De arbeidende klasse was daardoor veel en lang van huis, had weinig tijd meer om in de kroeg te komen en geen geld om aan drank en plezier te

besteden. Geert wilde het café annex hotel verkopen, maar dat lukte niet. Ook verhuren bleek geen optie. Zoon Gerard en zijn aanstaande echtgenote besloten daarop de kans te wagen door het pand van hun (schoon)ouders te huren. Gerard ten Cate en Ziena Geerts, dochter van zadelmaker A.H. Geerts van de Brink in Heemse, trouwden op 1 maart 1955 in Emmen. Zij hadden geen horeca-ervaring. Gerard had voor zijn werk altijd veel door Nederland moeten reizen en dat wilde hij niet langer. In het Salland's Volksblad en in De Vechtstreek werd de overdracht bekend gemaakt.

Gerard en Ziena ten Cate achter de bar van het café. Gerard tapt een Amstel biertje, ca. 1960.

Kotelets Suisse die Ziena bereidde. Duizenden werden ervan verkocht. De overlangs opengesneden en met ham en kaas gevulde karbonaadjes waren zo geliefd, dat de plaatselijke slaggers soms niet aan de vraag konden voldoen en bij elkaar moesten lenen. Af en toe was het zo druk in het etablissement dat zelfs de woonkamer van de Ten Cates werd ontruimd om plaats te maken voor extra tafels. Zelfs buitenlandse gasten aten en sliepen in het hotel, zoals in sari's - de traditionele kledij - geklede Indiërs die op studiereis bij Wavin te gast waren.

**Vanaf heden heb ik mijn Hotel-Café-Restaurant
OVERGEDRAGEN
aan mijn zoon G. TEN CATE**

Wij danken U allen hartelijk voor het vertrouwen dat U in ons stelde, en hopen dat U hetzelfde vertrouwen zult stellen in mijn zoon.

G. TEN CATE

Hierdoor doet ondergetekende mede, dat hij de
zaak van zijn vader heeft
OVERGONOMEN

Wij hopen door goede bediening en prima consumptie uw vertrouwen te zullen winnen.

G. TEN CATE jr.

Deze advertentie werd afgedrukt in De Vechtstreek, tegelijk met de huwelijksaankondiging van Gerard ten Cate en Ziena Geerts.

Het jonge echtpaar vond het een uitdaging om het bedrijf nieuw leven in te blazen. Aan de voorzijde van het café werden eettafeltjes geplaatst om de lunch te kunnen gebruiken. En toen... vestigde Wavin zich in Hardenberg en daarmee kwam de ommekeer. Er kwam weer werk en daarmee kwamen eindelijk weer arbeiders in het café, maar ook de directieleden van de plasticfabriek. Zij aten in Hotel Ten Cate en namen vertegenwoordigers mee die er overnachtten. Op hun beurt namen zij weer klanten mee en daardoor werd het almaar drukker in de zaak. In 1957 besloot het echtpaar Ten Cate om de bestaande toneelzaal te verbouwen. Het toneel verdween, tot ongenoegen en verdriet van de plaatselijke toneelverenigingen. Met de paar toneelvoorstellingen die per jaar werden gehouden, viel - volgens Gerard - geen droog brood meer te verdienen. De ruimte werd verbouwd en tot grote (vergader)zaal ingericht. Er was echter nog een andere belangrijke reden voor het succes van het echtpaar Ten Cate. Dat waren de

Het ging crescendo met het hotel-café-restaurant Ten Cate. Dat veranderde toen het gezin werd opgeschrikt door het ongeluk dat hun zontje Gerrit overkwam. Hij werd aangereden door een auto en raakte zwaar gewond. Dokter Harkink, de plaatsvervanger van dokter Mullers en een bijzonder geliefd man, had dienst in het plaatselijk ziekenhuis en ontfermde zich over Gerrit. Het gelukte hem met uiterste inspanningen om de patiënt letterlijk en figuurlijk weer op de been te krijgen. De impact van het ongeluk was echter groot en drukte zwaar op het gemoed van de Ten Cates. Ze besloten ermee te stoppen. Altijd maar druk zijn, van de vroege ochtend tot diep in de nacht, was nu teveel geworden. Gerard had al eerder aanbiedingen gehad om weer in de techniek te gaan werken en die mogelijkheid pakte hij nu met beide handen aan. De Ten Cates kochten de mooie jaren '30 woning van Lambert Sierink aan de Hessenweg en daar woont het echtpaar nu nog.

Prentbriefkaart van het Oosteinde, anno 1964. Links de benzinepomp van garage Ten Cate en rechts hotel-café-restaurant Ten Cate. Hier werd al bijna een halve eeuw Amstel bier getapt.

Hotel Hendriks

Ten Cate liet een advertentie plaatsen in de krant en daarop reageerden de nodige belangstellenden, maar het ontbrak die geïnteresseerden helaas aan geld. Er was zelfs een serieuze koper bij die van het hotel een bordeel wilde maken. Het pand was toen nog eigendom van vader Geert ten Cate in Emmen. Gerard en zijn vrouw ontvingen slechts een financiële vergoeding voor

de inventaris en goodwill. Na een tijdje meldde zich de heer Hendriks senior die zelf een horecabedrijf in Balkbrug exploiteerde. Hij zocht voor zijn zoon een soortgelijke uitspanning. Zo gebeurde het dat Jan Hendriks, voordien wonend in Enschede, vanaf 1 september 1965 de uitbater werd van het nieuwe *Hotel Hendriks*. Het hotel bleef echter eigendom van Geert ten Cate. Hendriks huurde het pand eerst een tijd en kreeg het in 1972 op naam.

Hotel Hendriks beschikte over drie tweepersoonskamers en vijf eenpersoonskamers. Op elk van die kleine kamertjes was een wasbakje. Het was zeker geen luxe en zou tegenwoordig waarschijnlijk een hotel met één ster zijn. De familie Hendriks bleef tot 1983 de eigenaar en exploitant van het hotel. Zij had geen opvolging en besloot daarom het hotel te verkopen.

Den Herdenbergher

In 1982 waren Jan en Leidy Lenters in de Fortuinstraat begonnen met hun café *De Kruuke*. Zij hadden het bestaande eethuisje annex snackbar gekocht en omgebouwd tot café. Dat liep als de spreekwoordelijke trein. De gasten hingen er soms letterlijk en figuurlijk met de benen uit. Jan Lenters wilde echter meer en groter. Als zestienjarige had hij gewerkt bij garage Ten Cate aan

het Oosteinde. Daar bediende hij de benzinepomp. Vaak keek hij dan dromend naar Hotel Hendriks aan de overzijde van de straat. Nog maar een jaar nadat ze *De Kruuke* waren begonnen, liep Jan op een zekere dag het hotel binnen. Hij had gehoord dat Hotel Hendriks in de 'stille verkoop' stond en ging eens informeren, zonder dat Leidy er ook maar iets van af wist. De beide horeca-exploitanten werden het eens over de koopprijs van het pand en over de inventaris ervan zouden ze ook wel overeenstemming bereiken. Toen Jan het zijn echtgenote vertelde, dacht Leidy dat haar

man last had gekregen van hoogmoedswaanzin. Van een klein knus café naar het veel grotere hotel was volgens Jan een uitdaging, maar Leidy vond dat haar man *niet goed wies worden* was. Nog dezelfde dag belde de Rabobank en zij lieten Leidy weten dat ze groen licht gaven. Ook de bankmedewerker kreeg van Leidy te horen dat ze hun verstand dan waarschijnlijk wel verloren hadden. Toch wist Jan zijn vrouw over te halen en vrij snel daarna werden plannen gemaakt. Café *De Kruuke* werd de werkplek van Jan en Leidy ontfermde zich over het voormalige hotel. Het pand kreeg de door het echtpaar bedachte naam *Den Herdenbergher*, een persoonlijke en historische naam voor een café-restaurant waar iedere Hardenberger en toerist zich thuis zou moeten kunnen voelen. Op 31 oktober 1983, aan het einde van de wijnmaand, werd de eerste fles ontkurkt in Den Herdenbergher en aanslui-

tend werd 'Open Huis' gehouden. Indertijd waren er nog zes andere cafés in Hardenberg: De Kruuke in de Fortuinstraat, Potgiesser aan de Markt, Marktzicht aan de Markt, Stroeve (voorheen Akkerman) aan de Stationsstraat, Brinkman aan de Stationsstraat en De Pub in de Voorstraat.

Café Den Herdenbergher was van meet af aan een succes onder leiding van Jan Lenters (achter de bar) en Leidy Lenters-Fuhler.

Het ging al snel crescendo met Den Herdenbergher, reden waarom het café in de Fortuinstraat in 1985 van de hand werd gedaan. Ook besloot het echtpaar Lenters om de zaak grootschalig te laten verbouwen. Aan de hand van de oorspronkelijke bouwtekeningen werd de veranda teruggebracht. De buitenmuur werd teruggezet op de oude plek en aannemer Welleweerd uit Rheeze zorgde ervoor dat het café weer de uitstraling van vroeger kreeg. De bovenverdieping werd verbouwd tot woonverblijf. De hotelkamers waren daarmee passé. Het terugbrengen van de veranda en het daarmee creëren van een terras werd in die tijd afgeraden door de horecabond. Het onvoldoende aantal zonuren in Nederland maakte een terras financieel niet haalbaar, volgens de bond. Een 'terrasjescultuur' bestond in Hardenberg niet echt. Toch werden de plannen uitgevoerd. Het terras kon zelfs op de wat minder warme dagen gebruikt worden, omdat het verwarmd kon worden. Dat de horecabond er naast zat, werd snel duidelijk. Nog altijd zijn terras en veranda geliefd, zeker sinds de invoering van het rookverbod...

Dinsdag 13 mei 1986 was het zover. Na een verbouwing van bijna een half jaar werd het café-

restaurant Den Herdenbergher onder veel belangstelling heropend. De openingshandeling werd verricht door de heer Johannes Albertus (Jopie) Zweers, de toen 64-jarige zoon van de eerste eigenaar van het uit 1918 daterende horecaperceel aan het Oosteinde. Het echtpaar Jan en Leidy Lenters was er met de verbouw in geslaagd om het traditionele uiterlijk van de vroegere Jaarbeurs weer te laten herleven. Ook intern was er veel veranderd. Het café- en het restaurantgedeelte waren daarbij duidelijk gescheiden gebleven. Het restaurant had een eigen ingang gekregen en een gezellige aperitiefhoek met een sfeervolle open haard. Ook de keuken had een totale verandering ondergaan. In het cafégedeelte was vooral de nadruk gelegd op de gezelligheid. Ook was er weer een biljart geplaatst.

Jan en Leidy Lenters tijdens de officiële opening van Den Herdenbergher op 13 mei 1986. Origineel bij: J. Lenters, Hardenberg.

Het café-restaurant aan het Oosteinde had veel stamgasten, maar Jan en Leidy deden ook aan naschoolse opvang. De jeugd vond er na schooltijd een plek om bordspellen te spelen. Het veelvuldig bulderend gelach van de jongeren is het echtpaar altijd bijgebleven. Vrijdagmiddags kwamen ze uit school om in Den Herdenbergher het weekend in te luiden. Leidy zorgde er wel voor dat ze niet te lang bleven hangen. Zij stuurde ze hoogstpersoonlijk naar huis om huiswerk te maken, omdat ze er zelf spijt van had dat ze haar school niet had afgemaakt... Het was de taak van de plaatselijke politie om te controleren of de vastgestelde sluitingstijden van de horeca wel werden nageleefd. De politie bracht zodoende regelmatig een nachtelijk bezoek aan het café en

‘prikte’ er nog snel een gehaktballetje mee. Zo konden de dienders het nuttige met het aangename verenigen. Het stadscafé was en bleef populair. Het echtpaar Lenters mocht regelmatig oud-judoka Anton Geesink verwelkomen, maar ook andere bekende Nederlanders als Youp van ’t Hek, Kees van Kooten, Boudewijn Büch, Jack Spijkerman, Yvonne Kroonenberg en The Golden Earring vonden er een ‘thuis’.

Het echtpaar Lenters heeft van 1983 tot 1999 de scepter over het café-restaurant gezwaaid. Daarna verhuurden ze het aan een van hun voormalige medewerkers. Nog datzelfde jaar begonnen Jan en Leidy taveerne De Pierewaaier aan de Vecht. Twee jaren later verkochten ze Den Herdenbergher aan de huurder en enkele jaren daarna werd het pand eigendom van de Podium Groep. In een zomernacht in 2002 werd een deel van het restaurant in de as gelegd. Het vuur werd bestreden en er deden zich geen persoonlijke ongelukken voor. De brand was waarschijnlijk ontstaan in de keuken van het restaurant. Nog altijd is Den

Café Den Herdenbergher, gezien vanaf de ingang naar het Israel Emanuelplein. De nu zo karakteristieke veranda dateert uit 1985/1986. Foto: A.C.A. Pullen, Hardenberg.

Herdenbergher een van de grootste en drukste cafés van Hardenberg.

Met dank aan:

- Gerard en Ziena ten Cate, Hessenweg 37, Hardenberg
- Jan en Leidy Lenters, Lindenlaan 22, Hardenberg

Mooi zomerweer zorgt voor volle terrasjes...

